

Lectio Divina segédanyag

A év – Mt 17,1-9

A Szentmise evangéliumi szakaszához

Lectio Divina munkacsoport:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Livia, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Rácz Dávid, Haász Rebeka Anna, Görföl Tibor

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Vermes Nikolett

Szemlélődési nézőpont

Asztalos Livia

Szerkesztő

Hegy László

Tanítóhivatali nézőpont

Járai Ferenc, Sárszegi Judit

Zenei nézőpont

Csonka Laura, Harag Márton

Mohay Réka, Rácz Dávid

Lektorálta: Nyúl Viktor és Hegyi László

Nyelvhelyesség: Nyúlné Révfalvi Ildikó

+ EVANGÉLIUM Szent Máté könyvéből

Úgy fénylett az arca, mint a nap.

Abban az időben:

Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és (ennek) testvérét Jánost, s külön velük fölment egy magas hegyre. Ott elváltozott előttük: az arca ragyogni kezdett, mint a nap, a ruhája pedig vakító fehér lett, mint a fény. És íme, megjelent nekik Mózes és Illés: Jézussal beszélgettek. Ekkor Péter így szólt Jézushoz: „Uram, jó nekünk itt lennünk! Ha akarod, felállítok itt három sátrat, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet!” Még beszélt, amikor íme, fényes felhő borította be őket, és a felhőből egy hang hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik. Őt hallgassátok!”

Ennek hallatára a tanítványok földre borultak és nagyon megrémültek. De Jézus odament hozzájuk, megérintette őket, és ezt mondta: „Keljetek fel, és ne féljete!” Amikor szemüket fölemelték, nem láttak mást, csak Jézust egymagát.

A hegyről lejövet Jézus a lelükre kötötte: „Senkinek se szóljatok a látomásról, míg az Emberfia a holtak közül fel nem támad!”

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus nézőpont

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

¹Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν.

És hat nap után Jézus maga mellé veszi Pétert és Jakabot és Jánost, az ő testvérét, és felviszi őket egy magas hegyre egyedül.

²καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἔγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς.

És (színében) átváltozott előttük, és az ő arca ragyogott, mint a nap, az ő ruhái pedig fehérek lettek, mint a fény.

³καὶ ἰδοὺ ἔφθη αὐτοῖς Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας ἑσσυλλοῦντες μετ' αὐτοῦ.

És íme, megjelent nekik Mózes és Illés, akik együtt beszélgetnek vele.

⁴ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, ἑτοιμάσω ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεὶ μίαν καὶ Ἡλίᾳ μίαν.

De Péter felelve mondta Jézusnak: „Uram, szép, hogy itt vagyunk: ha akarod, csinálni fogok itt három sátrat: neked egyet és Mózesnek egyet és Illésnek egyet.”

⁵ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· ἰσακούετε αὐτοῦ.

Még miközben beszél, íme egy ragyogó felhő árnyékolta be őket, és íme egy hang a felhőből mondja: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem találok: őt hallgassátok.”

⁶καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.

És meghallva a tanítványok arcukra borultak, és nagyon féltek.

⁷καὶ ἔπροσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀψάμενος αὐτῶν· εἶπεν· Ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε.

És odament Jézus, és megérintve őket mondta: „Keljetek fel és ne féljeteK.”

⁸ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.

De felemelve a szemeiket senkit sem láttak, kivéve egyedül Jézust magát.

⁹καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· Μηδενὶ εἶπητε τὸ ὄραμα ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἔγερθῆ.

És miközben ők lejönnek a hegyről, Jézus megparancsolta nekik mondvA: „Senkinek se mondjátok el a látomást, amíg az Emberfia a halottakból fel nem támasztatott.”

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹Et post dies sex assumit Iesus Petrum et Iacobum et Ioan nem fratrem eius et ducit illos in montem excelsum seorsum.

¹Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és testvérét, Jánost, s fölment külön velük egy magas hegyre.

¹Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, a testvérét, és fölvitte őket külön egy magas hegyre,

¹Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és testvérét Jánost, és egyedül őket vitte föl egy magas hegyre.

¹És hat nap múlva magához vevé Jézus Pétert, Jakabot és ennek testvérét Jánost, és felvivé őket magokban egy magas hegyre.

¹Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, a testvérét, és felvitte őket külön egy magas hegyre.

²Et transfiguratus est ante eos; et resplenduit facies eius sicut sol, vestimenta autem eius facta sunt alba sicut lux.

²Ott elváltozott előttük: arca ragyogott, mint a nap, ruhája pedig olyan fehér lett, hogy vakított, mint a fény.

²és színében elváltozott előttük. Ragyogott az arca, mint a nap, a ruhái pedig fehérek lettek, mint a napsugár.

²Ott színében elváltozott előttük. Arca ragyogott, mint a nap, ruhája pedig tündökölt, mint a fény.

²És elváltozék előttük, és az ő orcája ragyog vala, mint a nap, ruhája pedig fehér lón, mint a fényesség.

²Ott előttük elváltozott. Az arca ragyogott, mint a nap, a ruhái pedig olyan fehérek lettek, mint a fény.

³Et ecce apparuit illis Moyses et Elias cum eo loquentes.

³S íme, megjelent nekik Mózes és Illés, és beszélgettek vele.

³És íme, megjelent nekik Mózes és Illés, s beszélgettek vele.

³Egyszerre csak megjelent nekik Mózes és Illés, amint beszélgettek vele.

³És ímé megjelenék ő nekik Mózes és Illés, a kik beszélnek vala ő vele.

³És íme, megjelent nekik Mózes és Illés, és beszélgettek vele.

⁴Respondens autem Petrus dixit ad Iesum: “Domine, bonum est nos hic esse. Si vis, faciam hic tria tabernacula: tibi unum et Moysi unum et Eliae unum”.

⁴Péter erre így szólt Jézushoz: „Uram, jó itt nekünk! Ha akarod, csinállok ide három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek, egyet pedig Illésnek.”

⁴Péter ekkor azt mondta Jézusnak: »Uram, jó nekünk itt lenni! Ha akarod, csinállok itt három sátrat, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet.«

⁴Péter erre így szólt Jézushoz: „Uram, jó, nekünk itt! Ha akarod, csinállok itt három sátrat: neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet.”

⁴Péter pedig megszólalván, monda Jézusnak: Uram, jó nekünk itt lennünk. Ha akarod, építsünk itt három hajlékot, néked egyet, Mózesnek is egyet, Illésnek is egyet.

⁴Péter megszólalt, és ezt mondta Jézusnak: – Uram, jó nekünk itt lenni! Ha akarod, csinállok itt három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek és egyet Illésnek.

⁵Adhuc eo loquente, ecce nubes lucida obumbravit eos; et ecce vox de nube dicens: “Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui; ipsum audite”.

⁵Amíg beszélt, hirtelen fényes felhő borult rájuk, s a felhőből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!”

⁵Még beszélt, amikor íme, fényes felhő árnyékolta be őket, s a felhőből egy hang szólt: »Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok«.

⁵Szavai közben fényes felhő takarta el őket és a felhőből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!”

⁵Mikor ő még beszél vala, ímé, fényes felhő borítá be őket; és ímé szózat lőn a felhőből, mondván: Ez az én szerelmes Fiam, a kiben én gyönyörködöm: őt hallgassátok.

⁵Még beszélt, amikor íme, fényes felhő borította be őket, s íme, a felhőből hang szólt: – Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!

⁶Et audientes discipuli ceciderunt in faciem suam et timuerunt valde.

⁶Ennek hallatára a tanítványok arcra borultak, s igen megrémültek.

⁶Ennek hallatán a tanítványok arcra borultak és igen megijedtek.

⁶Ennek hallatára a tanítványok arcra borultak és igen megijedtek.

⁶És a tanítványok a mint ezt hallák, arcra esének és igen megrémülének.

⁶Ennek hallatára a tanítványok arcra borultak, és nagyon megijedtek.

⁷Et accessit Iesus et tetigit eos dixitque eis: "Surgite et nolite timere".

⁷Jézus odalépett hozzájuk és megérintette őket: „Keljete fel, ne féljete!”

⁷Jézus odament, megérintette őket és azt mondta: »Keljete föl, és ne féljete!«

⁷De Jézus hozzájuk lépett és megérintette őket: „Keljete föl, ne féljete!”

⁷Jézus pedig hozzájuk menván, illeté őket, és monda: Keljete fel és ne féljete!

⁷Jézus odament, megérintette őket, és ezt mondta: – Keljete fel, és ne féljete!

⁸Levantes autem oculos suos, neminem viderunt nisi solum Iesum.

⁸Amikor tekintetüket fölemelték, nem láttak senkit, csak egyedül Jézust.

⁸Amikor fölemelték a szemüket, senkit sem láttak, csak Jézust egymagát.

⁸Föltekintve senkit sem láttak, csak Jézust egymagát.

⁸Mikor pedig szemeiket fölemelék, senkit sem látának, hanem csak Jézust egyedül.

⁸Amikor felemelték a szemüket, senkit sem láttak, csak Jézust.

⁹Et descendentibus illis de monte, praecepit eis Iesus dicens: "Nemini dixeritis visionem, donec Filius hominis a mortuis resurgat".

⁹A hegyről lefelé jövet Jézus rájuk parancsolt: „Ne szóljatek a látomásról senkinek, amíg az Emberfia föl nem támad a halálból!”

⁹Amint lejöttek a hegyről, Jézus megparancsolta nekik: »Senkinek se beszéljete a látomásról, amíg az Emberfia a halálból föl nem támad.«

⁹A hegyről lejövet Jézus a lelkükre kötötte: „Senkinek el ne mondjátok a látomást, amíg az Emberfia halottaiból föl nem támad.”

⁹És mikor a hegyről alájövének, megparancsolá nekik Jézus, mondván: Senkinek se mondjátok el a mit láttatok, míg fel nem támadt az embernek Fia a halálból.

⁹Amint lejöttek a hegyről, Jézus megparancsolta nekik: – Senkinek se beszéljete a látomásról, amíg az Emberfia fel nem támad a halottak közül!

1.1.3. Behatárolás

A perikópa kezdetét a Mt 17,1. versben világosan jelzi az előző szakaszhoz viszonyított idő- és helyszínváltozás (hat nap múlva, egy magas hegy), illetve a három apostol megnevezése (Péter, Jakab és János). A Mt 17,9. versben található újabb helyszín (a hegyről való lejövetel) pedig már egy következő epizód kezdetét készíti elő. Így tehát az evangéliumi szakaszt a Mt 17,1-9 versek között határolhatjuk be, amit Jézus dicsőséges eljöveteléről (Mt 16,27-28) és Illés próféta második eljöveteléről (Mt 17,10-13) szóló tanítás foglal keretbe.

1.1.4. Szó szerinti üzenet

Az evangéliumi szakasszal Máté Jézus dicsőségét kívánja feltárni, előkészítve ezzel az olvasókat az Úr feltámadásának örömhírére. Továbbá az égi szózat által a Fiú identitását is szépen megfogalmazza: Ő az Atya szeretett Fia. Végül pedig a külön kiválasztott apostolokkal, akiknek vezetője Péter, a Jézussal bensőséges, szoros kapcsolatban élő Egyházat kívánja ábrázolni, amelynek minden tagja arra kap meghívást, hogy engedelmesen hallgassa s imádjá Isten Fiát, és ezáltal meglássa az Ő dicsőségét, ami a mennyország örök boldogságának a reményteli felvillantása.

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

εἰς ὄρος ὑψηλόν (ejszoroszhüpszélön):Mt17,1 'egy magas hegyre'

Ez a szókapcsolat csak kétszer jelenik meg a Máté-evangéliumban: Jézus harmadik megkísértésekor (Mt 4,8), és az Úr színeváltozásakor (Mt 17,1). Az evangélista számára fontos hely a „hegy”: a Hegyi beszéd (Mt 5,1.14; 8,1), a magányos éjszakai imádság (Mt 14,23), a második csodálatos kenyér- és halszaporítás (Mt 15,29), a tanítványoknak a feltámadt Jézussal való találkozásának (Mt 28,16) helyszíne. Továbbá az Olajfák-hegye az Úr gyakori tartózkodási helye is volt (Mt 21,1; 24,3; 26,30). Ugyanakkor ezek közül kiemelkedik, nemcsak földrajzilag, hanem szimbolikusan is a „magas hegy”. Az a Jézus, akit először a Sátán visz fel magával egy magas hegyre, hogy megmutassa neki onnan az egész világ gazdagságát és dicsőségét (Mt 4,8), most három tanítványát viszi magával fel a hegyre, hogy feltárja előttük az Ő dicsőségét és hatalmát (Mt 17,1). Vagyis a színében átváltozott Jézus, aki Úr a halál és a gonosz felett is, a világ igazi Uraként ragyog fel Máté ábrázolásában.

ἀκούετε αὐτοῦ (ákúete autú): Mt 17,5 'hallani, meghallani, meghallgatni valakit'

Az „ἀκούετε” felszólító mód (imperativus praesens) jelzi (Mt 17,5), hogy ennek a hallgatásnak folytatódnia kell továbbra is. Nem egy egyszeri cselekvésre kér Isten, hanem arra szólít fel, hogy a tanítványok rendszeresen hallgassák szeretett Fiát. Ez nem csupán a füllel való hallgatást, hanem az Ige meghallgatását, megcselekvését, tettekre váltását jelenti, amely magatartást Jézus a Hegyi beszédben a házat sziklára építő, bölcs emberhez hasonlítja (Mt 7,24). Tehát a boldogság- mondások hegyén Jézus bátorítja a hallgatóságot szavainak meghallgatására, a színeváltozás magaslatán pedig maga az Atya szólítja erre fel a három apostolt.

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok Máté evangéliumán belül

3,16-17 Megkeresztelkedése után Jézus nyomban feljött a vízből. Akkor megnyílt az ég, és látta, hogy az Isten Lelke mint galamb leszállt és föléje ereszkedett. Az égből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.”

12,28 „Ez az én szolgám, akit kiválasztottam, szeretett fiam, akiben tetszésemet találok. Kiárasztom rá Lelkemet, és ítéletet hirdet a népeknek...”

16,19-20 Neked adom a mennyek országa kulcsait. Amit megkösz a földön, a mennyben is meg lesz kötve, s amit feloldasz a földön, a mennyben is fel lesz oldva.” Aztán lelkére kötötte tanítványainak, ne mondják el senkinek, hogy ő a Krisztus.

Szinoptikus párhuzamok

Mk 1,11 Szózat is hallatszott az égből: „Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem.”

Mk 9,7 Ekkor felhő ereszkedett alá, s árnyéka rájuk vetődött. A felhőből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!”

Mk 9,2-13 Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, s csak velük fölment egy magas hegyre. Ott átváltozott előttük. Ruhája olyan ragyogó fehér lett, hogy a földön semmiféle ványoló nem képes így ruhát kifehériteni. Egyszerre megjelent nekik Illés meg Mózes, és beszélgettek Jézussal. Péter így szólt Jézushoz: „Mester! Olyan jó itt lenni! Hadd verjünk három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek és egyet Illésnek.” Nem is tudta, mit mond, annyira meg voltak ijedve. Ekkor felhő ereszkedett alá, s árnyéka rájuk vetődött. A felhőből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!” Mire körülnéztek, senkit sem láttak a közelükben, csak Jézust. A hegyről lejövet megparancsolta nekik, hogy ne mondják el senkinek,

amit láttak, amíg az Emberfia fel nem támad a halálból. A parancsot megtartották, de maguk közt megvitatták, hogy mit jelenthet: A halálból feltámad. Azután megkérdezték tőle: „Miért mondják az írástudók, hogy előbb el kell jönnie Illésnek?” Ezt válaszolta: „Igen, előbb eljön Illés, és mindent helyreállít. De az is meg van írva az Emberfiáról, hogy sokat kell szenvednie és megvetésben lesz része. Azt mondom nektek, hogy Illés már eljött, de kényük-kedvük szerint bántak vele, ahogy előre megírták róla.”

Lk 3,22 és a Szentlélek galamb alakjában leszállt rá. Szózat is hallatszott az égből: „Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem.”

Lk 9,28-36 E beszéde után mintegy nyolc napra történt, hogy kiválasztotta Pétert, Jánost és Jakabot, és fölment velük a hegyre imádkozni. Míg imádkozott, külseje teljesen átváltozott, ruhája fehér lett és ragyogó. És íme, két férfi beszélgetett vele: Mózes és Illés. Megdicsőülten jelentek meg, és a haláláról beszélgettek, amelyet Jeruzsálemben kell majd elszenvednie. Pétert és társait elnyomta az álom. Amikor fölébredtek, látták dicsőségét és mellette a két férfit. Ezek már épp menni készültek. Péter így szólt Jézushoz: „Mester, jó nekünk itt lenni! Csinálunk három sátrat, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet!” Nem tudta, hogy mit beszél. Miközben ezt mondta, felhő támadt és elborította őket. Félték, amikor a felhőbe jutottak. A felhőből szózat hallatszott: „Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok!” Amikor a szózat elhangzott, Jézus egyedül volt. Hallgattak, és senkinek sem mondtak el semmit abból, amit láttak.

Lk 18,14 Mondom nektek, hogy ez megigazultan ment haza, az nem. Aki magát felmagasztalja, az megaláztatik, aki megalázza magát, az felmagasztaltatik.” Mondom nektek, hogy ez megigazultan ment haza, az nem. Aki magát felmagasztalja, az megaláztatik, aki megalázza magát, az felmagasztaltatik.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

MTörv 32,48-52 Ugyanezen a napon így szólt az Úr Mózeshez: 49„Menj fel az Abarim-hegységbe, Nebo hegyére, amely Moáb földjén, Jerikóval szemben van, s nézd meg Kánaán földjét, amelyet Izrael fiainak adok birtokul. 50Azon a hegyen, amelyre most fölmeész, meghalsz – megtérsz törzsed tagjaihoz, amint testvéred, Áron is meghalt, s megtért törzse tagjaihoz Hor hegyén, 51mivel Kádesban, Cin pusztájában, a viszály vizénél vétettetek ellenem Izrael fiai között: nem vallottatok szentnek Izrael fiai előtt. 52Ezért csak szemközt láthatod az országot, de nem léphetsz be a földre, amelyet Izrael fiainak adok.”

2Kir 2,5,15 A Jerikóban élő prófétatanítványok Elizeushoz fordultak és azt mondták neki: „Tudod, hogy ma az Úr elragadja a fejed fölött uradat?” „Tudom én is, csak hallgassatok!” – válaszolta. Illés pedig így szólt hozzá: „Maradj itt, mert engem az Úr a Jordán mellé küld.” De ő azt mondta: „Úgy igaz, amint az Úr él, és úgy igaz, ahogy te élsz: nem hagylak el.” Így mind a ketten elmentek. A prófétatanítványok közül is elment ötven, s egy bizonyos távolságra maradtak tőlük, míg ők ketten a Jordán mellett álltak meg. Illés fogta a köntösét, összegöngyölte és ráütött vele a vízre. Erre az kettévált, az egyik és a másik irányban, úgyhogy mindketten szárazon átmentek rajta. Amikor átértek, Illés azt mondta Elizeusnak: „Kérj valamit, mit tegyek még meg neked, mielőtt elválok tőled!” Elizeus így felelt: „Hát akkor szálljon kétannyi rész rám a lelkedből!” Azt mondta neki: „Olyat kértél, amit nehéz teljesíteni. Ha majd látod, mint ragadtatom el, osztályrészül jut neked, de ha (nem), akkor nem kapod meg.” S történt, amint mentek és beszélgettek, egyszer csak jött egy tüzes szekér, tüzes lovakkal, s elválasztotta őket egymástól, aztán Illés a forgószéllel fölment az égbe. Amikor Elizeus ezt látta, fölkiáltott: „Atyám, atyám, Izrael szekere és fogata!” S többé nem látta. Akkor fogta ruháját és kettérepesztette. Majd fölemelte Illés köntösét, amely leesett róla, visszafordult és újra megállt a Jordán partján. Aztán fogta Illés köntösét, ráütött (vele) a vízre és azt mondta: „Hol az Úr, Illés Istene?” Mihelyt a vízre ütött, az szétvált az egyik és a másik irányban, s Elizeus átment. Amikor a prófétatanítványok odaátról látták, felkiáltottak: „Illés lelke leszállt Elizeusra!” S eléje mentek, a földre borultak előtte,

Dán 7,13 “Láttam az éjjeli látomásban, hogy íme, az ég felhőin valaki közeledik. Olyan volt, mint az Emberfia.”

ApCsel 1,9-11 Azután, hogy ezeket mondta, a szemük láttára fölemelkedett, és felhő takarta el szemük elől. Amint merőn nézték, hogyan emelkedik az égbe, egyszerre két férfi termett mellettük fehér ruhába öltözve. Ezt mondták nekik: „Galileai férfiak! Mit álltok itt égre emelt tekintettel? Ez a Jézus, aki tőletek az égbe vétetett, úgy jön el ismét, amint szemetek láttára a mennybe ment.”

2Pét 1,16-18 Mert nem kieszelt meséket vettünk alapul, amikor tudtul adtuk nektek Jézus Krisztus hatalmát és eljövételét, hiszen szemlélői voltunk fenségének. Amikor ugyanis az Atyaisten tiszteletet nyilvánított iránta és megdicsőítette, ez a szózat hallatszott rá vonatkozóan a fölséges dicsőség hazájából: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.” Ezt az égből jövő szózatot mi is hallottuk, amikor ott voltunk vele a szent hegyen.

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus nézőpont

2.1.1. Szószerinti fordítás

Miért vezette elő Krisztus Mózeset és Illést? Ennek többféle oka is megnevezhető. Először is az, hogy mivel a tömeg úgy vélte, Krisztus nem más, mint Illés, Jeremiás vagy valamely korábbi próféta, elővezeti a legkiválóbb prófétákat, hogy nyilvánvalóvá váljon, mekkora a különbség a szolgák és az Úr között, s méltán érje dicséret Pétert azért, hogy Isten Fiának vallotta. De más ok is megnevezhető. Az emberek folyamatosan azzal vádolták, hogy megszegi a törvényt, s istenkáromlónak is tartották, mert olyan dicsőséget tulajdonít magának, amely nem az övé, hanem az Atyáé. Mivel ki akarta mutatni, hogy mindkét vád irigységből fakad, és egyik sem állja meg a helyét vele kapcsolatban, elővezeti azt a két személyt, aki e két téren egészen kimagasló volt. Mózes adta ugyanis a törvényt, s így a zsidók beláthatták, hogy nem nézte volna el a törvény megszegését, s nem is tanúsított volna tiszteletet a törvény megadójának ellensége iránt. Másrészt Illés, aki telve volt Isten dicsősége iránti buzgósággal, nem támogatta volna Krisztust, ha ellensége Istennek vagy tévesen mondja magát egyenlőnek az Atyával. További okként nevezhető meg, hogy tudatni akarta: egyaránt Ura az életnek és a halálnak, s mindennek parancsolni tud, ami az égben és a földön van. Ezért vezette elő mind azt, aki már meghalt, mind azt, aki sohasem szenvedett halált. Az ötödik okot maga az evangélista is megemlíti: ki akarta nyilvánítani a kereszt dicsőségét.

Aranyszájú Szent János (fordította: Görföl Tibor)

2.1.2. Catena Aurea

Ebben az evangéliumi szakaszban Jézus három tanítványt visz fel magával a hegyre, Rabanus és Remigius szerint ezzel azt jelzi, hogy „sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak”. Szent Jeromos azzal egészíti ki, hogy Jézus a Tábor hegyen úgy mutatkozott meg a tanítványoknak, ahogyan majd az ítéletkor eljön, de ez nem jelenti azt, hogy elvesztette volna korábbi vonásait, mert a lényege nem változott, csak a dicsősége lett más. Azzal kapcsolatban pedig, hogy megjelent Mózes és Illés, Aranyszájú Szent János megjegyzi, hogy egyrészt azért jelentek meg, hogy bizonyítsák, Jézus élet és halál felett is Úr, de úgy is lehet értelmezni, hogy ennek az eseménynek az az értelme, hogy megmutassa, a keresztnek dicsősége lesz. Ugyanakkor Hilarius szerint az a kép azt mutatja, hogy Mózes (vagyis a törvény) és Illés (a próféták) között Jézus mint király áll szilárdan. Remigius annyival egészíti ezt ki, hogy a törvény csak árnyék, de Jézus az evangélium fénye, ezért rá kell hallgatnunk.

Órigenész kommentárjában megállapítja, hogy úgy, ahogy Jézus megkeresztelkedésénél jelen van mindhárom isteni személy, úgy itt a színeváltozásnál is. Az Atya hangjában, a Fiú emberségében, a Lélek pedig mint felhő. Ekkor az apostolok megijedtek, de Jézus megérinti őket, hogy így űzze el a félelmeiket.

Remigius arról, hogy miért akarja Jézus titokban tartani a megtörténeteket, azt a magyarázatot adja, hogy azért, mert nem akarja, hogy az üdvrend felboruljon, és a megváltás eseménye elvesszen.

2.2. Tanítóhivatali nézőpont

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

554 Attól a naptól fogva, amikor Péter megvallotta, hogy Jézus a Krisztus, az élő Isten Fia, a Mester "magyarázni kezdte tanítványainak: Jeruzsálembe kell mennie, (...) sokat kell szenvednie, megölik, de harmadnapon föl fog támadni" (Mt 16,21). Péter visszautasítja ezt a bejelentést; [311]a többiek sem tudták fölfogni. [312] Ebben az összefüggésben áll Jézus színeváltozásának titokzatos eseménye, [313] egy magas hegyen három kiválasztott tanú: Péter, Jakab és János előtt. Jézus arca és ruhája ragyogó fényessé vált; megjelent Illés és Mózes, és beszélgettek vele, "elmondták kivonulását, melyet majd Jeruzsálemben fog beteljesíteni" (Lk 9,31). Felhő árnyékolta be őket, és egy hang az égből mondta: "Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok" (Lk 9,35).

555 Jézus egy pillanatra megmutatta isteni dicsőségét, megerősítvén így Péter hitvallását. Azt is megmutatja: Jeruzsálemben el kell szenvednie a kereszten a halált, hogy bemehessen "dicsőségébe" (Lk 24,26). Mózes és Illés hegyen látták Isten dicsőségét; a Törvény és a Próféták megjövendölték a Messiás szenvedéseit. [314] Jézus szenvedése az Atya akarata; a Fiú Isten szolgájaként cselekszik; [315] a felhő a Szentlélek jelenlétének jele: "Az egész Szentháromság megjelent: az Atya a hangban, a Fiú az emberben, a Szentlélek a fényes felhőben": [316]

"Te színedben elváltoztál a hegyen, s amennyire képesek voltak rá, tanítványaid látták dicsőségedet, Krisztus Istenünk, hogy ha majd keresztre feszítve látnak, megértsék, hogy szenvedésed önkéntes volt; és hirdessék a világnak, hogy Te valóban az Atya ragyogása vagy." [317]

556 A nyilvános élet küszöbén: a keresztség, a húsvét küszöbén: a színeváltozás. Jézus keresztsége "föltárta az első újjászületés misztériumát": keresztségünket; a színeváltozás "a második újjászületés szakramentuma": föltámadásunk. [318] Már most részesedünk az Úr föltámadásában a Szentlélek által, aki Krisztus Testének szentségeiben működik. A színeváltozás megízlelteti velünk Krisztus dicsóságos

eljövetelét, "aki átalakítja gyarló testünket, hogy hasonlónvá tegye megdicsőült testéhez" (Fil 3,21). De a színeváltozás azt is mondja, hogy "sok szorongatáson át (...) kell bejutnunk Isten országába" (ApCsel 14,22):

"Ezt Péter még nem értette akkor, amikor Krisztussal akart a hegyen élni. [319] Ezt az életet, Péter, a halála utáni időre tartotta fönn. Most pedig ő maga mondja: Jöjj le a hegyről, hogy a földön fáradozzál, a földön szolgálj, a földön megvessenek és keresztre feszítsenek. Lejön az élet, hogy megöljék; lejön a kenyér, hogy éhes legyen; lejön az út, hogy útközben elfáradjon; lejön a forrás, hogy szomjazzon -- te pedig vonakodsz a fáradságtól?" [320]

568 Krisztus színeváltozásának célja, hogy az apostolok hitét a szenvedéssel kapcsolatban megerősítse: a fölmenetel a "magas hegyre" a Kálváriára való fölmenetelt készíti elő. Krisztus, az Egyház feje kinyilvánítja azt, amit teste tartalmaz, s ami a szentségekben tükröződik: "a dicsőség reményét" (Kol 1,27). [334]

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent II. János Pál: *Vita consecrata*

15. ... Ez a fényesség az Egyház minden fiát és leányát megvilágosítja, *akik valamennyien egyformán arra kaptak meghívást, hogy Krisztust kövessék, azaz életük végső értelmét benne lássák és elmondhassák az Apostollal:*

*„Nekem az élet Krisztus!” (Fil 1,21) Sajátosan tapasztalják meg azonban a megtestesült Igéből kisugárzó fényt azok, akik az Istennek szentelt életre hivatottak. Az evangéliumi tanácsok vállalása ugyanis arra rendeli őket, hogy jellé és proféciává váljanak a testvérek és nővérek közössége és a világ számára egyaránt. Ezért Péter lelkes szavainak: **„Uram, jó itt nekünk!”** (Mt 17,4) különös visszhangot kell kelteniük bennük. E szavak az egész keresztény élet Krisztus-központú feszültségét fejezik ki, ugyanakkor sajátos erővel jelzik azt a teljesség-igényt, amit az Istennek szentelt életre szóló meghívás mély dinamizmusa jelent: „Jó veled lennünk, odaadni magunkat neked, hogy életünk kizárólagos központja légy!” Aki megkapta a Krisztussal való eme különleges szeretetközösség kegyelmét, úgy érzi, elragadta az Úr ragyogása: aki „ékesebb az emberek fiainál” (Zsolt 45,3), s akinek nincsen párja.*

17. Az Istennek szentelt személyek számára az Úr Jézus dicsőségének szemlélése a színeváltozásban elsősorban az Atyát, minden jó Teremtőjét és ajándékozóját tárja föl, aki teremtményét különleges szeretettel és egy sajátos küldetésre való tekintettel vonja magához (vö. Jn 6,44). **„Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!”** (Mt 17,5) Amikor a meghívott személy ezt a belső vonzástól

kísért szólítást követi, őt a maga kizárólagos szolgálatára hívó Isten szeretetére hagyatkozik, s teljesen neki és üdvözítő tervének szenteli magát.

19. **„Fényes felhő árnyékolta be őket”** (Mt 17,5). A színeváltozás egy jelentős spirituális értelmezése e felhőben a Szentlélek képét látja.

Mint az egész keresztény lét, az Istennek szentelt életre szóló meghívás is szoros kapcsolatban áll a Szentlélek működésével. Az évezredek folyamán a Szentlélek tesz egyre újabb embereket fogékonyá arra, hogy egy ilyen elkötelező döntés megragadó voltát fölfogják. Az Ő hatása alatt bizonyos értelemben újra átéli Jeremiás próféta élményét:

„Rászedtél, Uram, és én hagytam, hogy rászedessem.” (20,7) A Szentlélek az, aki fölébreszti a tökéletes válasz vágyát; Ő irányítja e vágy növekedését, érlelve a pozitív választ és támogatva hűséges megvalósítását; Ő alakítja a meghívottak lelkét, amikor a tiszta, szegény és engedelmes Krisztushoz hasonlóvá formálja és ösztökéli, hogy elsajátítsa az Ő küldetését.

29. A színeváltozás szemlélésekor Péter a többi apostol nevében is szól: **„Jó nekünk itt lennünk!”** (Mt 17,4) Pétert Krisztus dicsőségének – szívét és értelmét egyaránt elbűvölő --megtapasztalása nem szigeteli el a többiektől, hanem épp ellenkezőleg, még szorosabban köti őt a tanítványi közösséghez. Ez a Péter által használt többszám segít minket abban, hogy szemléljük az Istennek szentelt élet helyét az *Egyház misztériumában*. Az Istennek szentelt élet lényegére irányuló teológiai reflexió az utóbbi években a II. Vatikáni Zsinatból kiindulva új utakat járt végig. A zsinat fényénél fölismertük, hogy az evangéliumi tanácsok vállalása *vitathatatlanul hozzátartozik az Egyház életéhez és szentségéhez*. Ez azt jelenti, hogy az Istennek szentelt élet, mely a kezdetektől mindig jelen volt, soha nem hiányozhat az Egyházból: oly fontos eleme és jellegzetessége ugyanis, melyről nem szabad lemondania, mert a természetét fejezi ki.

35. **„Ennek hallatára a tanítványok arcra borultak és igen megrémültek.”** (Mt 17,6) A szinoptikus evangélisták a színeváltozás jelenetében – eltérő apróságoktól eltekintve --hangsúlyozzák a félelmet, ami elfogta a tanítványokat. Krisztus elváltozott arcának vonzó ragyogása nem zárja ki, hogy rettenetes félelem fogja el őket az isteni Fölség előtt. Az ember ugyanis Isten dicsőségének színe előtt mindig megtapasztalja a maga semmiségét, s emiatt rémület fogja el. De ez a félelem üdvösséges, az embert ugyanis az isteni tökéletességre emlékezteti, s ugyanakkor sürgető fölhívás a „szentségre”.

40. **„Jézus odalépett hozzájuk és megérintette őket: Keljetek föl, ne féljete!”** (Mt 17,7) Mint a színeváltozáskor a három apostol, úgy az Istennek szentelt személyek is tapasztalatból tudják, hogy életüket nem mindig izzítja föl az az érezhető buzgóság, melyből a kiáltás fakad:

„**Jó nekünk itt lenni!**” (Mt 17,4) Életük azonban mindig egy Krisztus kezétől „megérintett” élet, melyet az Ő hangja kelteget és kegyelme támogat.

2.3. Liturgikus nézőpont

2.3.1. Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

Nagyböjt második vasárnapi *evangéliuma* Jézus színeváltozásának történetét beszéli el (Mt 17,1-9). Máté evangéliuma úgy írja le, Jézus arca ragyogni kezdett, a ruhája pedig vakító fehérre vált, mint a fény. Ehhez kapcsolható a két, választható *kezdőének* közül az első (Zsolt 26 (27),8-9): „Szívem rólad mondta: „Keressétek az ő arcát!” A te arcodat keresem, Uram. Ne rejtse el előlem arcodat!” – Jézus az, aki megjeleníti az Úr arcát a világban.

A *kezdő könyörgés* szintén az evangéliumi sorokat juttatja eszünkbe:

„Istenünk, te megparancsoltad nekünk, hogy hallgassunk szeretett Fiadra.”

A *szentlecke* (2Tim 1,8b-10) Jézus Krisztus megjelenéséről beszél, aki „legyőzte a halált, és felragyogtatta előttünk az életet és a halhatatlanságot” – ez kapcsolódik a színeváltozás történetéhez: egyfelől a ragyogás motívumában, másrészt a mennyei állapot megjelenítésében.

Az *egyetemes könyörgések* közül több is kapcsolható az evangéliumhoz. Az *első* könyörgés Péter szavait idézi: „Add, Urunk, hogy hívő néped érezze: milyen jó együtt lennünk tenálad!”. A *második* az Úrral való találkozásért imádkozik: „Részeseítsd, Urunk, Egyházad tagjait a veled való találkozás boldogságában!”. A *harmadik* szintén a színeváltozásban felismert istenfiúságra utal vissza és köti össze az egyház jelenbeli életével: „Engedd, Urunk, hogy Krisztusban minden nép felismerje a te dicsőséges Fiadat!” Az *ötödik* is visszautal a színeváltozásban megsejttet mennyei dicsőségre: „Add, Urunk, hogy a mennyei dicsőség ígérete enyhítse a betegek szenvedéseit!”. A pap *záró* könyörgése Istent „minden világosság Atyjának” nevezi, ezzel is a színeváltozásban tapasztalt fényességhez kapcsolódva.

Az *Úr színeváltozásáról* szóló *prefáció* is az evangélium gondolatát viszi tovább: „Ő tanítványainak saját halálát előre megmondta, – a szent hegyen megmutatta Nékik dicsőségének fényét. Így világossá tette számunkra, amit a törvény és a próféták tanúsága hirdet, hogy szenvedésére a feltámadás örök fény virrad.”

Az *áldozási ének* szintén az evangélium szavait ismétli (Mt 17,5): „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!”.

Az *áldozás utáni könyörgés* pedig így szól: „Dicsőséges szent testedet és véredet magunkhoz véve hálát adunk neked, Urunk, mert már itt a földön mennyei ajándékaidban részeseítesz minket. Aki él és uralkodik mindörökkön-örökké.” Ezzel ismét a színeváltozásban megsejttet dicsőséghez kapcsolja a liturgia szövegét.

2.3.2. Liturgikus énekek

Gitáros énekek:

Uram, jó nekünk itt lennünk

https://www.youtube.com/watch?v=B3eTwlT_khk

Ragyogtasd fel arcod, szolgád fölött Isten

<https://www.youtube.com/watch?v=18fRaFh7iu4>

2.4. Pedagógiai nézőpont

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó versek

Dsida Jenő

LÁTOMÁS

Megnyílt az ég ma hirtelen,
a nagy kárpitot félrevonták -
s a rőt mező ma színt kapott
és felvirult sok régi, holt ág.

Sugarat szórt a hasadék,
s egyszer csak én is belenéztem
és térdre hullva, ámulón
imába csitult szürke vészem.

Olyan hatalmas-gyönyörűt
törpe harcos még sohse látott,
s amiért eddig sírtam én,
megköszöntem a boldogságot.

Forrás: www.eternus.hu - Klasszikus versek

Pilinszky János
MILYEN FELEMÁS

Milyen felemás érzések közt élünk,
milyen sokféle vonzások között,
pedig zuhanunk, mint a kő
egyenesen és egyértelműen.

Hányféle szégyen és képzelt dicsőség
hálójában evickélünk, pedig
napra kellene teregetnünk
mindazt, mi rejteni való.

Milyen
megkésve értjük meg, hogy a
szemek homálya pontosabb lehet
a lámpafénynél, és milyen
későn látjuk meg a világ
örökös térdre roskadását.

<http://utjelzo.hu/2019/07/02/pilinszky-janos-milyen-felemas/>

2.4. Kérdések az evangéliumhoz

- Miért Mózesrel és Illéssel beszélget Jézus?
- Miért mondhatták a tanítványok, hogy jó nekünk itt lennünk?
Mit élhettek át?
- Szoktam hallgatni Jézust/Jézusra? Az imádságaimban én beszélek, vagy hallgatni is szoktam Istenre?
- Mit jelzett ez a jelenet a tanítványok számára?
- Mi a jelentősége, hogy csak három kiválasztott tanítvány mehetett fel?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Istenünk, te megparancsoltad nekünk, hogy hallgassunk szeretett Fiadra. Táplálj minket szent igéddel, hogy megtisztult lélekkel, örvendezve szemléljük majd dicsőségedet. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké.

Szerzetesi közösségek imája:

Uram Jézus Krisztus, három apostolodnak bepillantást engedted a mennyei dicsőségbe.

E fölséges látvány adta Péter ajkára az elragadtatott szavakat: „Uram, jó nekünk itt lennünk!”

Mi is, mikor lelki vigasztalásban van részünk, szeretnénk az időt megállítani.

De Mózesrel és Illéssel halálodról beszélgettél. Megdönthetetlen tanúságtevés volt ez, hogy a mennyei dicsőségbe a Golgota útján lehet eljutni.

Segíts bennünket Jó Urunk, hogy szalmaszál keresztjeink alatt ne roskadozzunk! Hiszen Te velünk jársz, a nagyobb terhet helyettünk viszed.

Mellettünk lépdelsz kegyelmeiddel, s ha mi csak egy lábnyomot látunk, az annak a jele, hogy akkor, amikor a legnehezebbek szenvedéseink keresztjei, Te az öledben hordozol bennünket.

Ne engedd, hogy reményünk lámpásából kifogyjon az olaj, hogy világítani tudjunk rászoruló embertársainknak is.

Égi Édesanyánk példájára add, hogy szavaidat szívünkbe vessük, elgondolkodván rajtuk. Ámen.

Pálos Nővérek

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz

Felhők mögül előtörő napsugarak

Forrás:

<https://pixabay.com/hu/photos/felh%C5%91-sky-blue-sky-sz%C3%B3k%C3%B6z-sugarak-97453>

5. **Condivisio – megosztás**

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Hallgathatom Jézust!
- Én is a kiválasztott tanítványok közé tartozhatom.
- Az evangélium fénye mutatja az utat az örök élet felé.
- Isten sosem hagyja magára az embert.
- Ne féljetek!
- Nekem az örömhír, hogy Jézus Krisztus az Isten országát mutatja meg nekem.
- Mi is láthatjuk az Úr Jézus ragyogó arcát, mint az apostolok, mikor elérkezik a mi időnk.
- Az imádságban ne csak a mondott ima legyen a vezérfonal, hanem tudjam csöndben szemlélni Krisztust!

6. **Actio – tettekre váltás**

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Fedezzem fel Isten Szavának ajándékát, ahogy a nagyböjti üzenetében Ferenc pápa bátorít mindenkit (2017)! Konkrétan:
- Napról napra fordítsak időt arra, hogy olvassam a Bibliát, hogy általa, benne a Fiú hangját hallhassam, s törekedjem ez alapján élni!
- Egyre mélyítsem a hitemet, hogy Jézus életem Urává és kedvteléseim középpontjává válhasson, és hogy a Mennyei
- Atya bennem is kedvét lelje!
- Hogy én is tanúságot tegyek Jézusról az életemben!
- Őt hallgassam...
- Engem arra ösztönöz ez az evangéliumi szakasz, hogy az imádságban ne csak a mondott ima legyen a vezérfonal, hanem
- tudjam csöndben szemlélni Krisztust.
- Ne féljek, Jézus velem van.